

Op donderdag 14 januari 1993
overleed in de kliniek van Maria Middelaars te Gent
onze medebroeder

Jozef DEBUSSCHER

salesiaan van Don Bosco

Jozef DEBUSSCHER

- Geboren te Halle op 2 juni 1921
 - 1943 Intrede in het noviciaat te Groot-Bijgaarden
 - 1944-46 Filosofie te Farnières
 - 2.9.44 Eerste professie
 - 30.4.49 Eeuwige professie
 - 27.4.52 Priester gewijd te Oud-Heverlee
 - 1946-48 Triënnaat te Sint-Denijs-Westrem
 - 1948-52 Theologie te Oud-Heverlee
 - 1952-53 Groot-Bijgaarden
 - 1953-56 Halle (Prefect)
 - 1956-62 Halle (Directeur)
 - 1962-66 Sint-Denijs-Westrem (Directeur)
 - 1959-66 Provinciale Raad
 - 1966-69 Provinciaal Econoom (vanuit Bierbeek)
 - 1969-72 Sint-Denijs-Westrem (Directeur)
 - 1972-80 Sint-Denijs-Westrem (Vicariss + Schooldirecteur)
 - 1980-85 Helchteren (Directeur)
 - 1985-88 Sint-Pieters-Woluwe (Econoom)
 - 1988-91 Sint-Pieters-Woluwe (Directeur)
 - 1991 Sint-Pieters-Woluwe (Econoom - daarna Propaganda)
- † 14.2.1993 Kliniek Maria Middelaress te Gent

Homilie bij de Uitvaart te Sint-Denijs-Westrem op 20 januari 1993

Geachte Familie,

Dierbare Medebroeders en Leden van de Salesiaanse Familie,

Goede Vrienden van Mijnheer Debusscher,

Met velen zijn wij naar hier gekomen vanuit het gehele Vlaamse land om een laatste eer te bewijzen aan onze goede medebroeder en vriend, en hem te begeleiden op zijn tocht naar het Vaderhuis.

Telkens wanneer de dood zijn intrede doet in het leven, worden wij noodgedwongen geconfronteerd met de zin en het geheim van het leven zelf. Deze confrontatie is des te sterker naarmate we ons intenser met de overledene verbonden weten en met hem een stuk van het eigen levensverhaal hebben mogen schrijven. Voor velen onder ons komt Mijnheer Debusscher voor op ettelijke pagina's, of zelfs in ganse hoofdstukken van het eigen levensboek.

Met hem voor de laatste maal in ons midden, willen we, niet zonder pijn en droefheid, piëteitsvol en dankbaar enkele bladzijden van *zijn* levensverhaal rustig doorbladeren, opnieuw tot leven roepen. Niet enkel als louter menselijke herinnering, maar vooral om te vernemen wat Gods bedoeling was met Jozef. We weten immers dat elk mensenleven de afdruk draagt van Gods hand. We geloven dat God ons Zijn droom met mens en wereld niet anders kenbaar maakt dan door het concrete leven van een mens die zich gedragen en geborgen heeft geweten door Gods vaststaande belofte: *'IK heb je het leven geschonken en geef je de kans bij Mij thuis te komen over de dood heen'*.

Jozef ontving deze belofte door zijn geboorte en doopsel in het vruchtbare Westbrabantse Pajottenland te Essenbeek. Het land waar de mystieke kracht van Jan Van Ruusbroec vruchtbaar werd in de inzet voor het welzijn van zijn volk.

Reeds op 14-jarige leeftijd maakt Jozef kennis met de harde wet 'te werken voor het dagelijks brood'. Hij leert er het beroep van schrijnwerker-meubelmaker en leert er zo schroomvol en respectvol omgaan met wat de natuur ons te bieden heeft. Maar tegelijkertijd zag hij reeds vroeg de nood van zovele jongeren die dagelijks van Halle naar Brussel moesten 'treinen' 'om den brode'.

Hij hoorde er al vlug de roep van priester Cardijn: *'Elke arbeider is meer waard dan al het goud van de wereld'*. Deze oproep ontstak in hem een vuur dat levenslang zou branden. Jozef sloot dan aan bij de Kajotters en werd er vlug de leider van de plaatselijke afdeling. Honderden onder ons kunnen getuigen van zijn niet aflatende bewogenheid voor de arbeiders- en de beroeps- en technische jongens in onze scholen. Zijn eerbied voor elk van

hen en zijn onverwoestbare inzet om hen alle kansen te bieden tot volle menselijke ontplooiing sieren als een gulden rand vele bladzijden van zijn levensboek.

Maar stilaan groeide het besef dat deze jonge arbeiders mensen nodig hadden die hen konden voorgaan en optillen, mensen die uit hun midden kwamen, die hun taal spraken en hen zo op weg konden zetten naar God. Zo groeide bij hem het verlangen priester te worden. Dankzij zijn oom Mijnheer Demunter komt hij in aanraking met de figuur van Don Bosco. In hem zag hij zijn ideaal verwezenlijkt: inzet om deze jonge mensen te laten uitgroeien tot mensen met verantwoordelijkheidszin, geënt op een bevrijdend Godsgeloof.

Zo zette Jozef op 18-jarige leeftijd de stap naar de Late Roepingen te Kortrijk. Hij wilde priester en salesiaan worden. *'Voor de armsten'*, schreef hij in zijn aanvraag voor de eerste geloften.

Als een rode draad loopt doorheen zijn gehele levensboek deze gedrevenheid die we ook terugvinden in onze Constituties: *'Samen met hen voeden wij (salesianen) ze op tot morele, vaktechnische en sociale verantwoordelijkheid en dragen we bij tot de verheffing van groep en milieu. Omdat we er zeker van zijn dat deze inzet gestalte geeft aan de bevrijdende liefde van Christus, en teken is van de aanwezigheid van Gods Rijk'* (C.33).

'Indien de Congregatie niet dient voor deze jongeren, dient ze tot niets', zou ik vandaag zeggen.

Jozef gaf in alles wat hij ondernam de centrale plaats aan God. Midden in de werkhuizen die hij bouwde, gaf hij God de ruimte die Hem toekwam. We denken aan de kapel te Halle en te Sint-Denijs-Westrem, en aan de gebedsruimte te Helchteren.

Zoals voor Don Bosco vormde alles één geheel: menselijke promotie en Godsgeloof hebben elkaar nodig; ook voor Cardijn kon het ene niet tot ontwikkeling komen zonder het andere; eenvoudig omdat voor beiden elk kind een unieke waarde bezit en gedragen is door Gods hand. Wellicht is dit ook de voornaamste boodschap voor ons allen.

Met zijn scherpe blik zag hij vooruit, plande hij nieuwe afdelingen, zorgde voor betere uitrusting, knoopte contacten aan met de industrie en bouwde hij. Met zijn scherpe blik beseftte hij ook de waarde van mensen die kunnen samenwerken. Hij wist zich te omringen met enthousiaste medewerkers die zijn dromen hielpen waarmaken.

Jozef, je was een wervelwind. Niet iedereen kon je altijd volgen; soms was er wellicht wat angst om de nieuwe paden die je aanbood te betreden.

Zeker ontstond die wervelwind niet uit vernietigende kracht, maar uit de botsing tussen het hogedrukgebied van je dromen en je geloof in elke jonge mens, en het lagedrukgebied van de situatie waarin hij verkeerde. Wie herinnert zich in Sint-Denijs-Westrem niet het in 1966 overal klinkende *'Klaar voor Morgen'* tijdens de beroemd geworden *'Europadagen'*.

Maar in je levensboek staan ook prachtige bladzijden over je liefde voor Don Bosco en voor de Congregatie. De zorg voor jonge medebroeders en je ijver voor de religieuze roepingen. Het viel me op dat je, naarmate de jaren verder schreden, daar vaker op terugkwam. Hoe vaak heb je niet gezegd: *'Ik zie onze Congregatie graag; ik ben dolgelukkig dat ik salesiaan mag zijn en mag leven in deze salesiaanse Provincie'*. Was het de gerijpte Jozef Debusscher die sprak, of de vader Jozef die zag dat alles goed was geweest, en die vertrouwd naar de toekomst durfde kijken. Ik denk het wel.

Immers, vertrouwen schenken was één van je rijkste gaven. Stilaan werd je een vaderfiguur. Niet enkel voor de medebroeders, maar ook voor je geliefde Lekehelpsters. Zij vullen vele prachtige bladzijden van je levensboek.

Wanneer ik wat oneerbiedig was met te spreken over een wervelwind, dan was je vaak ook een zachte bries van geborgenheid, geduldige luisterbereidheid en stille aanmoediging. Je was een Paulusfiguur, onstuimig recht op je doel af; maar tegelijk vertoefde je even graag bij de Goede Herder uit het Johannesevangelie.

Stilaan werd voor iedereen die je kende duidelijk waar die eik van u zijn wortels had. Hij stond stevig geworteld in de werkelijkheid van Gods liefde, en in de droom van Don Bosco met de jongeren.

Jef, je was een eik. Met vele takken waar mensen rust op konden vinden. Takken die richting gaven en naar omhoog stuwden; takken die houvast bezorgden, en veilige bakens waren zoals 'Torens van Vlaanderen'. Takken soms onbereikbaar hoog, enkel voor u bestemd; maar allen gericht naar de hemel, naar God. Naar die God die leven geeft en doel is. Naar die God die je leven steeds meer vervulde en zin gaf.

Mooi was het je te horen spreken over God. Mooi was het je te horen spreken over eucharistie en Onze-Lieve-Vrouw.

Maar ook eiken houden niet stand. Vroeger dan verwacht vloaide het leven uit je weg. We hadden je nog lang midden onder ons willen hebben en willen genieten van je warme en weldoende aanwezigheid, van je priester- en salesiaan-zijn.

Maar zoals het begin van je leven niet gespaard werd van het kruis, zo werd ook naar het einde toe je leven doorkruist door het mysterie van kruis en lijden. Het werd sfeervol onderstreept door de melodie van J. S. Bach die klonk bij je sterven zelf: *'O Hoofd vol bloed en wonden'*. We stonden er stil bij, en we konden enkel naast je staan.

Velen hebben je liefdevol omringd en verzorgd, hebben voor en met je gebeden. Meer konden wij mensen niet doen; maar we hebben het graag gedaan, omdat jij ook zo vaak naast ons gestaan hebt.

We weten dat je er dankbaar om was, voor de kleinste attentie, het kaartje, de bloem, de muziek, het verfrissen van je hoofd en mond. Maar ook voor de diepgaande momenten van de ziekenzalving en de eucharistieviering op Kerstdag, omringd door je dierbare medebroeders.

Goede vrienden, we weten niet veel over wat God voorbehouden heeft voor hen die een levenlang trouw zijn gebleven. Wat we wel weten, is dat dit geloof nu reeds in dit leven rijke vruchten draagt.

We kunnen het enkel in beelden uitdrukken. De volle werkelijkheid is voorbehouden voor hen die zijn aangekomen aan de overkant. Maar eerst moeten we in de aarde als een graankorrel sterven.

We danken je, Jozef, voor dit onverwoestbaar geschenk en voor je boeiend levensboek. We sluiten nu dit levensboek.

Of mag ik toch nog even persoonlijk stilstaan bij een bladzijde die mij bijzonder dierbaar is; met iemand die 6 jaar lang je directeur is geweest, be- waar je een heel speciale band. Het is een gebed dat Jozef mij gaf de avond dat ik in Sint-Pieters-Woluwe aankwam als Provinciaal:

*Kom, heilige Geest,
wanneer het me niet meer kan schelen,
wanneer het genoeg is geweest,
wanneer ik me terugplooi op mezelf,
kom dan, heilige Geest.
Wanneer ik bergen wil verzetten,
wanneer ik goed wil zijn voor iedereen,
wanneer ik vrede wil brengen onder de mensen
kom dan, heilige Geest.
Wanneer ik wil bidden en de stilte niet vind,
wil troosten en de woorden niet ken,
wil helpen en niet weet hoe,
kom dan, heilige Geest.
Wanneer ik niet meer spreken kan
en de ogen stilaan sluiten moet,
kom dan en begeleid mij, H. Geest.*

Jozef, vertoef nu voor altijd in de nabijheid van die God en van Don Bosco, met de velen die ons op deze geloofsweg zijn voorgegaan. Want *'Heer mijn God, ik ben zeker van U'*.

Dat was je mystiek en je levenskracht.

B. Van Hecke, Provinciaal

Afscheid nemen van mijnheer Debusscher
is met een dankbaar hart terugblikken
op zijn rijkgevuld leven vol toewijding
aan God en zijn medemensen
en dank-zeggen voor al het goede
dat van hem is uitgegaan.

Afscheid nemen van Jozef
is schroomvol mijmeren over
zijn grote liefde voor de congregatie,
de Vlaamse Provincie,
zijn zorg voor roepingen,
zijn ondernemingsgeest en organisatietalenten.

Afscheid nemen van Jozef
is hem niet meer met geestdrift horen spreken over
Jozef Cardijn, die aan de grondslag
van zijn roeping ligt,
de zovele medebroeders en leken
met wie hij mocht samenwerken
en grootse dingen heeft ondernomen,
de lekehelpsters van Don Bosco,
met wie hij 30 jaar lang verbonden leefde.

Afscheid nemen van Jozef
is je door hem opgeroepen weten
om het erfgoed van Don Bosco
wereldwijd uit te dragen
vanuit een rotsvaste overtuiging
dat zijn geest en opvoedingsmethode
nog heel actueel is.

Afscheid nemen van Jozef
is met hem vol bewondering en verwondering
halt houden bij alles wat mooi is,
is met hem treuren
wanneer mensen in onenigheid leven met elkaar en
pogingen doen om mensen met elkaar te verbinden.

Afscheid nemen van Jozef
is mee-voelen met de pijn van de mensen,
voor wie hij onnoemelijk veel betekend heeft
en die hem zullen missen;
het is durven geloven dat hij in Gods liefde
opgenomen is en over de dood heen met hen
en ons allen verbonden blijft.

